

Päiväys
26.5.2026

Diaarinumero
1646/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

26.5.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **2.6.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 26.5.2026 nro 670/2026, valitus vesitalousasiassa, Ilmajoki.

Luvan hakija

Ilmajoen kunta

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **26.5.2026 – 2.7.2026**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **2.7.2026**.

26.5.2026

Dnro 1646/03.04.04.04.20/2024

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittajat [REDACTED] ja [REDACTED]

Luvan hakija Ilmajoen kunta

Päätös, josta valitetaan

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) 22.10.2024 nro 132/2024

Vesitalousluvan osittainen myöntäminen

Aluehallintovirasto on myöntänyt Ilmajoen kunnalle luvan Kalajaisjärven kunnostamiseksi tarpeellisiin seuraaviin toimenpiteisiin:

- lisäveden johtaminen putkella Kalajaisjärven syvänteeseen
- lisäveden varastoimiseksi ja johtamiseksi tarpeellisten ojitusratkaisujen sekä pohja- ja säätöpatojen ja kuivatusojien rakentaminen Kalajaisjärven valuma-alueelle
- Vuorusjärven alueen kuivatusolojen ennallistaminen nostamalla kuivatustasoa tasoon N2000 +136,55 m (noston suuruus 50 cm).

Lupa on myönnetty näiltä osin hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna, kuin lupamääräyksistä ilmenee. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Ilmajoen kunnalle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin alueisiin muun muassa seuraavista maa- ja vesialueista, joissa maan kuivatustaso poistuu kokonaan (ts. vettymishaitta 100 %) ja joissa maata jää hankkeessa toteutettavien rakenteiden alle:

Kiinteistö	Vetymishaittaluokka 100 % (ha)	Rakenteiden alle (ha)	Myönnetty käyttöoikeus yht. (ha)
[REDACTED]	7,96	0,13	8,09
[REDACTED]	18,26	0	18,26

Aluehallintovirasto on määrännyt Ilmajoen kunnan maksamaan hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä ja myönnetystä oikeudesta käyttää toiselle kuuluvaa omaisuutta lupamääräyksestä 20 ilmenevät korvaukset. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Hakemuksen osittainen hylkääminen

Aluehallintovirasto on hylännyt Kalajaisjärven kunnostusta koskevan hakemuksen hakemuksessa esitettyjen, järven valuma-alueelle rakennettavien virtaamansäätöpatojen V1, V2, V3, V5, V6, V7, V8, V9 ja V11 sekä Kairoojärven pohjoista (0,24 ha), Kairoojärven läntistä (0,32 ha) ja Teerinevan pinta-valutuskenttää (0,37 ha) koskevilta osin.

Lupamääräykset

Rakenteet ja niiden käyttö

1. Luvan saaneet rakenteet (*Vuorusjärven pohjapato, kuivatusojat 1-4, Vuorusjärven pohjoinen säätöpato, Vitäisjärvestä laskevaan ojaan sijoittuva pohjapato, virtaamansäätöpato V13, Kairoonjärven pintavalutuskenttä, ilmastusputken pato ja ilmastusputki*) on rakennettava hakemuksen täydennyksenä 8.5.2024 toimitetun toimenpidekohteita esittävän yleiskartan (piirustus nro 01-02, päiväys 15.2.2010, päivitys 7.5.2024, mittakaava 1:7000) osoittamiin paikkoihin.

2. Luvan saajan on rakennettava ilmastusputki Kairoonjasta Kalajaisjärven syvänteeseen sekä putken alkupäähän kaksiosainen ilmastusputken pato hakemuksen täydennyksenä 7.3.2024 toimitetun ilmastusputken ja -padon sijaintia osoittavan piirustuksen nro 02-01 (päiväys 10.1.2024, mittakaava 1:2000) osoittamaan paikkaan. Ilmastusputki ja -pato sijoittuvat kiinteistöille

ja [REDACTED]

Maa-alueella ilmastusputki on asennettava vähintään 1,5 m syvyydelle ja vesialueella painotettava pohjaan siten, että se pysyy kaikissa oloissa paikallaan. Vesialueilla, missä vesisyvyys alivedenkorkeudesta mitattuna on enintään 2 m, ilmastusputki on upotettava pohjaan tehtävään kaivantoon ja peitettävä tai muutoin suojattava pohjan luonnolliseen tasoon. Ilmastusputken purkupää on tehtävä hakemuksen liitteessä olevan ilmastusputken purkupään leikkauksia osoittavan piirustuksen nro 02-05 (päiväys 15.2.2010, mittakaava 1:50) mukaisesti.

Ilmastusputken pato on sijoitettava Kairoonojassa kohtaan, jossa ojan reunan korkeus on noin N2000 +129,40 m. Pato on rakennettava hakemuksen täydennyksenä 8.5.2024 toimitettujen piirustusten 02-02 (päiväys 10.1.2010, päivitys 7.5.2024, mittakaava 1:100) ja 02-03 (päiväys 15.2.2010, päivitys rakenteiden korkeuksien osalta 7.5.2024, mittakaava 1:100) mukaisesti. Ilmastusputken sisähalkaisijan tulee olla 300 mm ja putki on liitettävä sulkulevyllä varustettuun päätepatoon. Ilmastusputken alareuna tulee olla padossa noin tasossa N2000 +128,80 m. Padon yläreuna on tehtävä tasoon N2000 +129,30 m. Padon harjan pituus virtausta kohtisuoraan olevassa suunnassa on 5,0 m ja virtauksen suunnassa 0,4 m. Ilmastusputken virtauskapasiteetin (132 l/s) ylittävä virtaus johdetaan nykyiseen ojaan pohjapadon yli.

Hakemuksessa esitetystä poiketen ilmastusputkoon on rakennettava halkaisijaltaan 50 mm alivirtaamaputki, jonka alareuna on oltava tasossa N2000 +128,80 m.

3. Luvan saajan on rakennettava Vuorusjärven pohjoinen säätöpato Vuorusjärvestä Kalajaisjärveen laskevaan ojaan ja pengeri sekä kuivatusoja Nevalammin alapuolelle kiinteistölle [REDACTED] hakemuksen täydennyksenä 7.3.2024 toimitetun Vuorusjärven pohjoista säätöpatoa osoittavan piirustuksen nro 03-03 (päiväys 15.2.2010, jota päivitetty 8.2.2023, mittakaavat 1:800, 1:100 ja 1:40) mukaisesti.

Säätöpädon tulee olla pohjapatotyypinen pato, jossa on alivirtaamaputki ja suljettava juokutusputki. Juokutusputken tulee olla sisähalkaisijaltaan 250 mm ja sen alapinta on asennettava tasoon N2000 +135,50 m. Alivirtaamaputken tulee olla sisähalkaisijaltaan 50 mm ja se on asennettava vaakasuoraan tasoon N2000 +135,60 m. Padon harjan korkeus on oltava tasossa N2000 +136,55 m ja harjan leveys virtausta kohtisuorassa suunnassa 4,50 m.

Myös Vitiäisjärveltä tuleva nykyinen oja on ohjattava Nevalampeen rakentamalla ojaan pohjapato kiinteistölle [REDACTED] sekä kaivamalla uusi yhdysoja kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] hakemuksen täydennyksenä 7.3.2024 toimitetun piirustuksen nro 03-03 (päiväys 15.2.2010, päivitys 8.2.2023, mittakaava 1:800) mukaisesti.

4. Luvan saajalla on oikeus nostaa Vuorusjärven suoalueen keskimääräistä kuivatustasoa 50 cm tasolle N2000 +136,55 m sekä laskea tasoa väliaikaisesti

nykyiselle tasolle N2000 +136,05 m käyttämällä Kairoonojaan rakennettua lupamääräyksen 3 mukaista säätöpadon juoksutusputkea.

Säätöpadossa oleva juoksutusputki on avattava vuosittain talven minimivalun aikaan (15.2. - 30.2) ja suljettava 10 vuorokauden päästä kevään ylivaluman jälkeen (30.3 - 10.4.). Lisäksi juoksutusputki on avattava kesällä 30.6. ja suljettava 30.8.

Poikkeuksellisista luonnonolosuhteista johtuen juoksutusajoista voidaan poiketa vähäisessä määrin. Poikkeamisesta on ilmoitettava vesilain valvontaviranomaiselle ja poikkeaminen on toteutettava valvontaviranomaisen ohjeiden mukaisesti.

5. Luvan saajan on rakennettava Vuorusjärvestä Kivi- ja Levälampeen laskevaan ojaan pohjapato kiinteistölle [REDACTED] hakemuksen liitteinä olevien Vuorusjärven eteläistä pohjapatoa ja kuivatusojia osoittavan piirustuksen nro 03-05 (päiväys 15.2.2010, mittakaava 1:2000) osoittamaan paikkaan ja pohjapadon pohjapiirustusta ja leikkauksia osoittavan piirustuksen nro 03-06 (päiväys 15.2.2010, mittakaavat 1:200 ja 1:25) mukaisesti.

Pohjapadon harjan korkeus on oltava N2000 +136,55 m ja harjan leveys virtausta kohtisuorassa suunnassa 4,00 m.

6. Luvan saajan on kaivettava kuivatusojat 1 ja 2 Vuorusjärven eteläosaan kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] hakemuksen liitteenä olevan Vuorusjärven eteläistä pohjapatoa ja kuivatusojia osoittavan asemapiirustuksen nro 03-05 (päiväys 15.2.2010, mittakaava 1:2000) osoittamaan paikkaan sekä kuivatusojat 3 ja 4 Vuorusjärven pohjoisosaan kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] hakemuksen täydennyksenä 8.5.2024 toimitetun Vuorusjärven pohjoista pohja- ja säätöpatoa ja oja osoittavan asemapiirustuksen nro 03-02 (päiväys 15.2.2020, päivitys 7.5.2024, mittakaava 1:12 500) osoittamaan paikkaan.

Kuivatusojat on kaivettava hakemuksen liitteenä olevan ojien pituus- ja poikkileikkauksia osoittavan piirustuksen nro 03-07 (päiväys 15.2.2010, mittakaavat 1:100 ja 1:1000) mukaisesti kuitenkin kuivatusoja 4:n osalta siten muutettuna, että kuivatusojaa ei kaiveta Nevalammin alueelle.

7. Luvan saajan on rakennettava hakemuksen liitteenä olevan Kairoojärven alueen pintavalutuskenttiä osoittavan piirustuksen nro 05-01 (päiväys 15.2.2010, mittakaava 1:1000) mukaisesti Kairoojärven pinta-valutuskenttä kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED].

8. Luvan saajan on rakennettava hakemuksen liitteenä olevan virtaamansäätöpatoja ja niiden sijaintikarttaa sekä periaateleikkauksia osoittavan piirustuksen nro 04-01 (päiväys 15.2.2010, mittakaavat 1:1000, 1:100) mukainen virtaamansäätöpato V13 kiinteistöille [REDACTED].

9. Luvan saajan on rakennettava kiinteistölle [REDACTED] uusi, vanhan talousvesikaivon korvaava vesikaivo.

10. Rakenteita koskevat, lupamääräysten 1-8 mukaiset piirustukset sekä 8.5.2024 toimitettu päivitetty työselostus (hakemuksen liite 6) on toimitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesilain valvontaviranomaiselle sekä Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään kuukautta ennen töiden aloittamista.

Töiden suorittaminen

11. Työt on suoritettava siten ja sellaisena aikana, että vesistölle ja sen käytölle, maanomistajille sekä linnustolle ja muulle eliöstölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä ja siten, ettei vettä tarpeettomasti padota. Työtä suoritettaessa saadaan virtausta tarvittaessa supistaa.

Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Samentumishaittaa Kalajaisjärveen aiheuttavia töitä ei saa tehdä virkistyskäyttöaikaan 1.5.–31.8.

12. Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.

13. Luvan saajan on suoritettava työn johdosta mahdollisesti tarpeelliset salaojien, rumpujen, kaapelien, johtojen ja muiden rakenteiden suojaukset, siirrot ja tarvittavat muutostyöt rakenteiden omistajien kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

14. Kalajaisjärven syvänteeseen asennettavan putken sijainti on merkittävä rantaan asennettavalla kyltillä asianmukaisesti.

15. Luvan saajalla on töiden toteuttamiseksi ja rakenteiden kunnossapidämiseksi oikeus rakentaa välttämättömiä työmaateitä ja -patoja maanomistajien kanssa erikseen sovittaviin paikkoihin.

16. Rakenteiden sijainnin ja mitoituksen osalta saadaan työn aikana tarvittaessa poiketa suunnitelmasta vähäisessä määrin Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vesilain valvojan kanssa erikseen sovittavalla tavalla, mikäli tämä katsotaan tarpeelliseksi hankkeen toteutuksen ja lopputuloksen kannalta eikä muutos aiheuta sellaisia haitallisia muutoksia, joista ei haitan kärsijöiden kanssa ole ennalta erikseen sovittu.

17. Hankkeen mukaisille töille, sekä rakennusaikaisille että valmiin rakenteen käytön aikaisille, on oltava nimetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee ilmoittaa Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne, ja ympäristöviraston vesilain valvontaviranomaiselle ja Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle aloitusilmoituksen yhteydessä. Vastuuhenkilön tai hänen yhteystietojensa muuttuessa on asiasta välittömästi ilmoitettava ko. viranomaisille.

18. Töiden päätyttyä rakennustöiden jäljet on siistittävä ja rakennuspaikat saatettava muutoinkin asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Kunnossapito

19. Luvanhaltijan on huolehdittava hankkeeseen kuuluvien rakenteiden ja laitteiden käytöstä ja kunnossapidosta asianmukaisesti.

Korvauksia koskevat määräykset

20. Luvanhaltijan on, jollei toisin sovita, maksettava kertakaikkisena korvauksena hankkeesta aiheutuvista edunmenetyksistä ja myönnettyistä käyttöoikeuksista seuraavat korvaukset:

Kiinteistö	Vetymishaitasta maksettava korvaus, €	Rakenteiden alle jäävästä alueesta maksettava korvaus, €	Maksettava korvaus yhteensä
[REDACTED]	5 658,11	498,23	6 156,33
[REDACTED]	7 934,13	0,00	7 934,13

Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

21. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

22. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

23. Luvan haltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Kalajaisjärven veden laatuun hankkeen toteuttamisen jälkeen viiden vuoden ajan. Näytteenotto tulee tehdä kahdesti vuodessa järven luusuasta, järven pintavedestä syvänteen kohdalta ja syvänteestä. Syvänteen näytteenotto on toteutettava noin 50 metrin etäisyydeltä ilmastusputken päästä. Vesinäytteistä on analysoitava: syvyys, näkösyvyys, lämpötila, happi, happi-%, sameus, kiintoaine, sähköjohtokyky,

alkaliniteetti, pH, väri, COD, kok-N, NH₄-N, kok-P, PO₄-P ja Fe. Syvänteestä otettavasta näytteestä on lisäksi mitattava vesipatsaan lämpötila pohjasta ja pinnasta sekä kahdesta kohdasta tältä väliltä ja kesäaikaan analysoitava myös klorofylli-a. Näytteenotto on tehtävä helmi-maaliskuussa ja heinä-elokuussa.

Näytteenoton yhteydessä on mitattava myös ilmastusputkeen menevän veden happipitoisuus ja lämpötila.

Ensimmäinen näytteenotto on toteutettava ennen hankkeen toteutuksen aloittamista.

24. Luvan haltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Vuorusjärven vedenkorkeuteen hankkeen toteuttamisen jälkeen vähintään viiden vuoden ajan. Vuorusjärvelle tulee asentaa helposti saavutettavaan ja soveltuvaan paikkaan vedenkorkeusasteikko, johon tulee merkitä korkeustasot N2000 +136,55 m ja N2000 +136,05 m. Vedenpinnan korkeutta on seurattava kerran viikossa.

25. Luvan haltijan on seurattava ilmastusputken virtaamaa määrittämällä putken suulle purkautumiskäyrä ja seuraamalla putken tai putken suun vedenkorkeutta päivittäin asentamalla putkeen tai putken yläpäähän vedenkorkeuden havaintoasema.

26. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kuukautta ennen tarkkailun aloittamista.

Vesinäytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa on noudatettava ympäristöhallinnon ajantasaisia laatusuosituksia ja vaatimuksia.

Valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

27. Luvan haltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Kalajaisjärven kalatalouteen. Kalajaisjärvellä tulee tehdä koeverkkokalastus kerran ennen hankkeen toteuttamista sekä ensimmäisenä ja neljäntenä vedenjohtamisen käynnistymistä seuraavana pyyntikautena eli heinäkuun alun ja syyskuun puolivälin välisenä aikana. Vuosittaisen pyyntiponnistuksen tulee olla 16 verkkoyötä. Verkkokoekalastukset tulee tehdä nordic -yleiskatsausverkoilla RKTL:n ohjeiden (RKTL:n työraportteja 21/2014) mukaisesti.

Koekalastusten tuloksista on laadittava raportti, jossa on arvioitava erityisesti vedenjohtamisen vaikutuksia Kalajaisjärven kalastoon. Raportti tulee toimittaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Kyrönjoen kalatalousalueelle viimeisen koekalastusvuoden loppuun mennessä.

28. Tarkkailutulokset on toimitettava vuosittain Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tulokset on toimitettava sähköisesti valvontaviranomaisen ohjeistamalla tavalla.

Tarkkailun päättyessä on toimitettava yhteenvetoraportti tarkkailun tuloksista sekä arvio hankkeen toteutumisesta suunnitelman mukaisesti ja esitys mahdollisesti tarvittavista jatkotoimista.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

29. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kahdeksan vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetyt käyttöoikeudet raukeavat.

Ilmoitukset

30. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

31. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Vesitalousluvan ratkaisun perusteluja

Hankkeen tarkoitus

Kalajaisjärven kunnostaminen on tarpeen järven tilassa tapahtuneen heikkenemiskehityksen hidastamiseksi sekä järven virkistyskäyttödellistysten parantamiseksi. Hankkeessa järven syvänteeseen johdetaan lisävettä vähän valunnan aikana muun muassa järven happitilanteen parantamiseksi. Tarvittavan lisävirtaaman aikaansaamiseksi vettä varastoidaan Kalajaisjärven yläpuoliselle Vuorusjärven suoalueelle, johon vettä kerätään suuremman valunnan aikana keväällä ja syksyllä varastoon. Hankkeen seurauksena osa Närpiönjoen suuntaan 1970-luvulla kuivatetusta Vuorusjärven alueesta palautetaan purkamaan vetensä takaisin Kalajaisjärven suuntaan.

Hankkeesta saatava hyöty

Hankkeesta aiheutuu yleistä ja yksityistä hyötyä Kalajaisjärven virkistyskäyttödellistysten paranemisen seurauksena, kun jatkossa järveen johdetaan lisävettä kesän ja talven minimivalunnan aikana. Hakemuksen mukaan Kalajaisjärvellä on neljä vakituisesti asuttua kiinteistöä, 43 loma-asuntoa ja kaksi leirikeskusta. Järvellä on myös yleinen uimaranta.

Aluehallintovirasto on katsonut, että lisäveden johtamisella on järven syvänteen happitilannetta parantava vaikutus. Syvänteen happitilanne on nykyisellään loppukesästä huono ja happi saattaa loppua kokonaan. Myös järven kalasto saattaa hyötyä minimivalunnan aikaan tehtävästä lisäveden johtamisesta ja hanke voi siten lisätä kalastusmahdollisuuksia järvellä. Hankkeen seurauksena järven viipymä pienenee merkittävästi. Aluehallintoviraston arvion mukaan järven veden laatu paranee hankkeen seurauksena.

Hankkeesta voidaan katsoa aiheutuvan yleistä hyötyä 1970-luvulla Närpiönjoen suuntaan kuivatetun Vuorusjärven kuivatussuunnan palautuessa osin alkuperäiseen suuntaansa Kalajaisjärvelle päin, eli tältä osin hankkeessa on kyse ennallistamisesta. Hankkeen toteutuessa suunnitellusti Vuorusjärvi muuttunee takaisin vesistöksi. Valuma-alueen palautus edistää alueen luonnonarvojen säilymistä ja edistämistä, kuten myös ELY-keskus on lausunnossaan todennut. Vesilinnut ja kahlaajat hyötyvät mahdollisen avoimen vesipinnan syntymisestä, samoin Vuorusjärvellä havaittu luontodirektiivin liitteen IV(a) mukainen viitasammakko. Hakemuksen mukaiset rakennustoimenpiteet Vuorusjärvellä eivät sijoitu luontoselvityksessä havaituille viitasammakoiden esiintymispaikoille. Hakemuksen mukaan myös Vuorusjärven metsästysmahdollisuudet lisääntyvät alueelle mahdollisesti syntyvän avovesipinta-alan seurauksena. Hankkeesta aiheutuu myös vähäistä hyötyä Jurvanjärven tulvasuojelun kannalta, kun valuma Kivi- ja Levälammen suuntaan vähenee.

Hakemuksessa hankkeesta aiheutuvia hyötyjä ei ole arvioitu rahassa.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hankkeesta aiheutuu yksityistä haittaa. Hankkeessa toteutettavien rakenteiden alle jää yksityisomistuksessa olevia maa-alueita. Lisäksi Vuorusjärven ja Kairoojärven alueella metsätalousalueen kuivatustilanne heikkenee.

Hakemuksessa alueet, joissa peruskuivatussyvyys poistuu, on määritetty korvattavaksi 100 % arvosta (maapohja, puusto ja puuston odotusarvo) ja muulla vettymisalueella vastaavasti 50 % arvosta. Kosteikkojen mahdollisesti vettyvien reuna-alueiden korvaustasoksi on määritetty 30 %. Kokonaan kuivatussyvyyden menettävien alueiden korjattava puusto on määritetty siirtyvän hakijan omistukseen ja muulla vettymisalueella puusto säilyy maanomistajan omistuksessa. Rakenteiden alle jäävien alueiden korvaustasoksi on määritetty 150 % maapohjalle ja 100 % puustolle.

Hankkeesta aiheutuvat haitat on hakemuksessa arvioitu kiinteistökohtaisesti ja niitä on korotettu 7.3.2024 toimitetussa hakemuksen täydennyksessä päivittämällä vuonna 2018 laadittu korvausesitys vuoden 2023 tasoon metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutoksien perusteella. Täydennyksen yhteydessä hakija on lisäksi ilmoittanut muuttaneensa korvausesitystä siten, että Kairoojärven ja muiden pintavalutuskenttien menetykset on laskettu rakenteen alle jääviksi ja niistä on esitetty maksettavaksi vesilain mukainen 1,5-kertainen korvaus.

Hakemuksesta esitetystä poiketen aluehallintovirasto on katsonut, että korvaus maapohjaan kohdistuvasta edunmenetyksestä on maksettava vesilain 13 luvun 14 §:n 4 momentin mukaisesti puolitoistakertaisena rakenteiden alle jäävien alueiden lisäksi kaikilta niiltä alueilta, joissa peruskuivatussyvyys poistuu kokonaan, eli joiden vettymishaittaluokka on hakemuksen mukaan 100 %. Aluehallintovirasto on tältä osin korottanut hakemuksessa esitettyjä korvauksia. Lisäksi aluehallintovirasto on määrännyt korvattavaksi kiinteistölle [REDACTED] sijoittuvan virtaamansäätöpadon V13 alle jäävän alueen, jota ei esitetty hakemuksessa (korvaus määritelty ko. kuvion maan ja puuston arvon perusteella, arvioitu pinta-ala 10 m², korvaus yhteensä 4,82 euroa). Aluehallintovirasto on myös arvioinut Kalajaisjärven yhteisellä vesialueella 145-876-1-0 ilmastusputken alle tarvittavan alueen pinta-alaksi 0,028 ha (putken pituus 280 m, tarvittavan alueen leveys 1 m). Yhteinen vesialue on antanut suostumuksensa hankkeen toteuttamiseksi korvauksetta.

Hakemuksen mukaan hankkeessa kuivatustilanne heikkenee yhteensä noin 81,5 ha:n alueella, kun otetaan huomioon myös Vuorusjärven ja Kairoojärven suoalueet. Tästä noin 62,4 ha on aluetta, joilta hakemuksen mukaan peruskuivatussyvyys poistuu kokonaan (vettymislukka 100 %). Tämän alueen osalta korvaus maapohjasta on määrätty puolitoistakertaisena. Lisäksi hankkeessa jää rakenteiden alle noin 3,2 ha alueita, kun otetaan huomioon päätöksessä hylätyt pintavalutuskentät (*Kairoonjärvi pohjoinen pintavalutus 0,24 ha, Kairoojärvi läntinen pintavalutus 0,32 ha ja Teerineva pintavalutus 0,15 ha*) ja Kalajaisjärven pohjaan sijoitettava ilmastusputki. Ottaen huomioon edellä esitetyt aluehallintoviraston korvausten laskentaan tekemät muutokset, hankkeesta aiheutuvista vettymishaitoista on määrätty maksettavaksi korvauksia yhteensä 64 491,15 euroa ja rakenteiden alle jäävistä alueista yhteensä 7 765,45 euroa. Yhteensä korvauksia on määrätty maksettavaksi 72 256,60 euroa.

Hakemuksesta poiketen aluehallintovirasto on määrännyt ilmastusputken patoon tehtäväksi alivirtaamaputken. Ilmastusputkeen johdettavaa virtaamaa ei ole tarkoitus säätää, vaan putki on avoinna koko ajan. Putkessa on kuitenkin olemassa sulkumahdollisuus. Aluehallintovirasto on katsonut, että alivirtaamaputkesta määrääminen on tarpeen haittojen estämiseksi padon alapuoliselle Kairoonjalle. Ilman alivirtaamaputkea oja olisi osan vuodesta kuivilla.

Hankkeella on vähäisiä vaikutuksia myös Kivi- ja Levälammen säännöstelyyn ja käyttöön, kun hankkeen seurauksena 1,67 % tekoaltaan vuosivalunnasta poistuu. Hankkeen mahdolliset haitat Kivi- ja Levalammin suuntaan on kuitenkin jo lainvoimaisesti käsitelty ja hyväksytty aluehallintoviraston 7.5.2020 antamassa päätöksessä nro 116/2020.

Oikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin

Hankkeessa tarvittavat käyttöoikeudet

Hakija on toimittanut 13.9.2023 ja 7.4.2024 aluehallintovirastoon kiinteistönomistajien kanssa tehtyjä sopimuksia, joissa on muun muassa sovittu pysyvien käyttöoikeuksien luovuttamisesta hakijalle. Hakija on saanut sopimusteitse pysyvät käyttöoikeudet yhteensä 37,7 ha:iin (57,5 %) hankkeessa tarvittavista alueista. Hakija hallitsee siten sopimusteitse saadun pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta vesitaloushankkeessa tarvittavasta alueesta vesilain 2 luvun 13 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla.

Käyttöoikeuden myöntämisen mahdolliset esteet

Niiden alueiden osalta, joilta hakijalla ei ole sopimusteitse saatua käyttöoikeutta tai suostumusta, aluehallintovirasto on tutkinut vesilain 2 luvun 13 §:n 3 momentin mukaiset mahdolliset käyttöoikeuden myöntämisen esteet. Hakija ei ole saanut sopimusteitse käyttöoikeuksia hankkeessa tarvittaviin alueisiin muun muassa seuraavista kiinteistöistä:

Kiinteistö	Vettymishaittaluokka 100 % (ha)	Rakenteiden alle (ha)
██████████	7,96	0,13
██████████	18,26	0

Kiinteistö ██████████

Hakemusasiakirjoissa olevan, Metsänhoitoyhdistys Lakeuden vuonna 2018 laatimien metsäarvioiden mukaan kiinteistöllä ██████████ peruskuivatussyvyytensä kokonaan menettävää (vettymishaittaluokka 100 %) aluetta on 7,96 ha, josta 5,8 ha eli noin 73 % sijaitsee Vuorusjärven varsinaisella suoalueella (metsäkuvio 98). Ko. alue on luokiteltu metsäarviossa kokonaisuudessaan joutomaaksi. Kuivatussyvyytensä kokonaan menettävää aluetta varsinaisen Vuorusjärven suoalueen ulkopuolella on metsäkuvioilla 94 (0,08 ha), 97 (1,55 ha), 99 (0,28 ha), 162 (0,05 ha) ja 166 (0,2 ha). Kuivatussyvyys menetetään siten kokonaan muilla kuin joutomaalla, yhteensä 2,16 ha:n alueella.

Hankkeessa toteutettavista rakenteista kiinteistölle ██████████ sijoittuu Vuorusjärven pohjapato sekä kuivatusoja 2 ja osittain kuivatusoja 1 (pinta-alat yhteensä 0,13 ha). Kuivatusojien tarkoituksena on kuivattaa valuma-alueensa maa-alueet, joista vesi johdetaan myös jatkossa Kivi- ja Levalammin alueelle. Kuivatusojien kaivamisesta voidaan siten katsoa aiheutuvan kiinteistönomistajalle myös hyötyä maa-alueiden kuivatuksen parantuessa.

Kiinteistön [REDACTED] kokonaispinta-ala on 125,75 ha. Hankkeessa tarvittava käyttöoikeuspinta-ala on yhteensä 8,09 ha (7,96 ha + 0,13 ha), joten myönnetty käyttöoikeus kohdistuu 6,4 %:in kiinteistön kokonaispinta-alasta. Mikäli nykytilassaankin joutomaata oleva Vuorusjärven suoalueelle sijoittuva metsäkuvio 98 (5,8 ha) jätetään huomioimatta, kohdistuu myönnetty käyttöoikeus 1,8 %:iin kiinteistön kokonaispinta-alasta.

Kiinteistö [REDACTED]

Vuoden 2018 metsäarvion mukaan kiinteistöllä [REDACTED] peruskuivatussyvyytensä kokonaan menettävää (vettymishaittaluokka 100 %) aluetta on 18,26 ha, josta 16,43 ha eli 90 % sijaitsee Vuorusjärven varsinaisella suoalueella (metsäkuvio 19). Ko. alue on luokiteltu metsäarviossa kokonaisuudessaan joutomaaksi. Kuivatussyvyytensä kokonaan menettävää aluetta varsinaisen Vuorusjärven suoalueen ulkopuolella on metsäkuviolla 19.1 (0,95 ha), 20 (0,88 ha) ja 21 (0,05 ha). Kuivatussyvyys menetetään siten kokonaan muilla kuin joutomaalla yhteensä 1,88 ha:n alueella. Metsäarvion mukaan metsäkuvio 19.1 on kokonaisuudessaan kitumaata. Kiinteistön [REDACTED] alueelle ei sijoitu hankkeessa rakenteita. Kiinteistön [REDACTED] kokonaispinta-ala on 58,35 ha, joten hankkeessa myönnetty käyttöoikeus kohdistuu 31,3 %:iin kiinteistön kokonaispinta-alasta. Mikäli nykytilassaankin joutomaata oleva Vuorusjärven suoalueelle sijoittuva metsäkuvio 19 (16,43 ha) jätetään huomioimatta, kohdistuu myönnetty käyttöoikeus 3,2 %:lla kiinteistön pinta-alasta.

Johtopäätös

Aluehallintovirasto on katsonut, että hankkeessa tarvittavat käyttöoikeudet rakenteiden alle jääviin sekä pysyvästi kuivatussyvyytensä menettäviin (vettymishaittaluokka 100 %) alueisiin siltä osin, kun hakijalla ei ole niihin sopimusteitse saatua käyttöoikeutta, kohdistuvat laajuudeltaan vähäistä laajempaan alueeseen (yhteensä 28,11 ha). Tästä ei kuitenkaan voida katsoa aiheutuvan vesilain 2 luvun 13 §:n 3 momentin 1) kohdan mukaista huomattavaa haittaa alueen omistajien mahdollisuudelle käyttää oikeuden kohteena olevia alueita hyväkseen erityisesti, kun otetaan huomioon alueiden olevan nykytilassaankin pääosin (7,96 ha + 16,43 ha, yhteensä 24,39 ha) joutomaata.

Hankkeessa myönnettävät käyttöoikeudet

Aluehallintovirasto on myöntänyt vesilain mukaiset käyttöoikeudet kaikille hankkeessa tarvittaville alueille (yhteensä 65,5 ha). Hakija hallitsee sopimusteitse saadun pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta tarvittavasta alueesta (57,3 %), eikä käyttöoikeuden myöntämiselle ole esteitä ottaen huomioon yllä kappaleessa ”Käyttöoikeuden myöntämisen mahdolliset esteet” esitetty.

Aluehallintovirasto on myöntänyt käyttöoikeudet myös niille kiinteistöille, joiden osalta hankkeen toteuttamisesta on sovittu.

Tarkkailu

Hakija on määrätty tarkkailemaan hankkeen vaikutuksia muun muassa Kalajaisjärven vedenlaatuun ja kalastoon sekä Vuorusjärven vedenkorkeuteen. Tarkkailua on määrätty jatkettavaksi hankkeen toteutuksen jälkeen viiden vuoden ajan hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Hakemuksen mukaan Kalajaisjärvi kerrostuu voimakkaasti kesällä ja talvella. Samaan aikaan järveen on tarkoitus johtaa Vuorusjärveen varastoitua lisävettä. Tämän vuoksi hankkeen vaikutuksia järviveden lämpötilakerrostuneisuuteen on määrätty tarkkailtavaksi veden lämpötilaseurannan avulla.

Intressivertailu

Hankkeessa vesilain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset tutkitaan vertaamalla hankkeesta saatavia hyötyjä hankkeesta aiheutuviin haittoihin, eli ns. intressivertailussa vesilain 3 luvun 4 §:n 2) kohdan mukaisesti. Ko. lain kohdan mukaan hankkeelle tulee myöntää lupa, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Aluehallintovirasto on katsonut, että vaikka nyt ko. hankkeesta aiheutuvia hyötyjä ja haittoja ei ole verrattu raha-arvossa, on hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Hankkeen toteuttaminen ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Hankkeen toteuttamiseksi ei siten ole vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin mukaisia luvan myöntämisen esteitä.

Lisäksi hakijalle on myönnetty tarvittavat oikeudet hankkeen edellyttämiin alueisiin. Hankkeelle tulee siten myöntää vesilain mukainen lupa.

Hakemuksen osittaisen hylkäämisen perustelut

Aluehallintovirasto on hylännyt Kalajaisjärven kunnostusta koskevan hakemuksen siltä osin, kuin se koskee hakemuksessa esitettyjen, järven valuma-alueelle sijoittuvien virtaamansäätöpatojen V1, V2, V3, V5, V6, V7, V8, V9 ja V11 sekä Kairoojärven pohjoisen (0,24 ha), Kairoojärven läntisen (0,32 ha) ja Teerinevan pinta-valutus kentän (0,37 ha) rakentamista.

Hylättyjen rakenteiden tarkoituksena on veden ja veden sisältämien ravinteiden pidättäminen Kalajaisjärven valuma-alueella ja siten järveen aiheutuvan kuormituksen vähentäminen.

Esitetyt rakenteet ovat varsinaisesta päähankkeesta, lisäveden johtamisesta Vuorusjärven alueelta Kalajaisjärveen, erillisiä kokonaisuuksia. Rakenteet sijoittuvat lisäveden johtamiseksi tarpeellisen ojaston ulkopuolelle sekä yksityisomistuksessa oleville maa-alueille, joihin aluehallintovirastolla ei ole toimivaltaa vesilain mukaisessa hankkeessa. Tämän vuoksi hakemus on näiltä osin hylättävä.

Esitettyjen rakenteiden merkitys Kalaisjärven kuormituksen vähentämistarkoituksessa on kuitenkin positiivinen ja hakija voi sopia ko. toimenpiteiden toteuttamisesta erikseen ko. maanomistajien kanssa. Hakemuksen mukaan hakija on jo sopinut rakenteiden toteuttamisesta maanomistajien kanssa Kairoojärven läntisen pintavalutuskentän osalta sekä osittain myös Teerinevan pinta-valutuskentän osalta.

Aluehallintoviraston vastauksia lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin

██████████ ja ██████████ muistutuksessa esitetyn hakemuksen hylkäämistä ja käyttöoikeuksien myöntämättä jättämistä koskevien vaatimusten osalta aluehallintovirasto on viitannut ratkaisuun ja sen perusteluihin. Muistutuksessa esitetyn vesialueen rajan määrittämistä koskevan vaatimuksen osalta aluehallintovirasto on todennut, että vesilain 1 luvun 5 § mukaan vesialueen rajana maata vastaan pidetään keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa. Jos vedenkorkeus tai vesi- ja maa-alueen välinen keskinäinen asema muuttuu tai on muuttunut, vesialueen raja määräytyy muutoksen jälkeisten vedenkorkeuksien mukaan. Vesialueen rajasta voidaan määrätä vesilain 18 luvun 18 §:n perusteella ainoastaan säännöstelyä koskevissa hankkeissa. Vesilain mukaisessa hakemusmenettelyssä aluehallintovirasto tutkii luvan myöntämisen edellytykset vain hakemuksessa esitetyle hankkeelle. Aluehallintovirasto ei siten tutki mahdollisia vaihtoehtoisia menettelyjä hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi, kuten muistutuksessa esitettyjen ilmastinten tai hapettimien käyttöä.

Muistutuksessa esitetyn Vuorusjärven linnustoa koskevien lisäselvitysten tarpeen osalta aluehallintovirasto on todennut, että erityisesti vesilinnut ja kahlaajat hyötyvät mahdollisen avoimen vesipinnan syntymisestä alueelle. Asian lisäselvittäminen ei siten ole tarpeen. Aluehallintoviraston toimivallassa ei myöskään ole arvioida kunnan viranhaltijoiden mahdollista esteellisyyttä asiassa. Hakemuksessa esitetyt, vuonna 2018 laaditut metsäarviot on päivitetty aluehallintovirastoon 7.3.2024 toimitetussa päivitetyssä korvausarviossa metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutoksien perusteella vuoden 2023 tasoon. Tämän lisäksi aluehallintovirasto on määrännyt hankkeen seurauksena kuivatussyvyytensä kokonaan menettävien alueiden osalta maapohjan korvattavaksi 1,5 kertaisena.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajat ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

Toissijaisesti valittajat ovat vaatineet, että kiinteistön [REDACTED] [REDACTED] osalta määrätyt korvaukset korotetaan enintään 12 000 euroon ja kiinteistön [REDACTED] osalta enintään 15 000 euroon. Valittajat ovat lisäksi vaatineet, että Ilmajoen kunta velvoitetaan ennen hallinto-oikeuden päätöksen antamista teettämään maastokäyntiin perustuva päivantasainen päivitys korvausarvioon, josta ilmenevät vettymisalueiden rajat ja korvaussumman jakautuminen maapohjaan puustoon ynnä muuhun korvattavaan.

Valittajat ovat vaatineet, että menetysten päivityksessä otetaan huomioon metsän kasvu vuodesta 2018 aluehallintoviraston päätöksen antopäivään 22.10.2024 saakka.

Lisäksi valittajat ovat vaatineet, että Ilmajoen kunta velvoitetaan korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudesta myöhemmin ilmoitettavalla määrällä korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen alkaen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Perustelut

[REDACTED] omistaa kiinteistön [REDACTED] ja [REDACTED] kiinteistön [REDACTED].

Aluehallintoviraston päätöksessä hakijalle on myönnetty oikeus [REDACTED] omistamien kiinteistöjen alueisiin vesilakia virheellisesti soveltaen. Päätöksessä oikeus on myönnetty vesilain 2 luvun 13 §:n perusteella, kun edellytykset oikeuksiin olisi tullut ratkaista mainitun luvun 13 a §:n mukaan. Päätöksestä on luettavissa, että asian ratkaiseminen 13 a §:n perusteella edellyttäisi hankkeelta merkittävää yleistä etua edistävää tarkoitusta. Näin pykälässä ei säädetä, vaan merkittävä yleisen edun täytyminen on luvan myöntämisedellytys, ei säännöksen soveltamisedellytys. Näin, kun lupaa haetaan yleistä etua palvelevalle hankkeelle, oikeuksien myöntäminen maa-alueisiin olisi tullut ratkaista 13 a §:n nojalla.

Hakemuksen tarkoittamalla hankkeella on yleistä etua edistävä tarkoitus, mutta ei kuitenkaan merkittävä. Yleistä etua osoittaa jo se, että hakijana on kunta, eikä hakemus koske kunnan omistamaa laitosta tai muuta omaisuutta eikä hakijana ole yksityinen henkilö tai yhteisö. Myös hankkeen tarkoitus osoittaa, että kysymys on yleistä etua edistävästä asiasta. Kunnalle on myönnetty lupa Kalajaisjärven virkistyskäyttödelytysten parantamiseksi järven vesi- ja happitilannetta parantamalla ja ulkoista kuormitusta vähentämällä. Suunnitelman mukaan hankkeella arvioidaan olevan yleistä hyötyä luonnonvarojen säilymisen ja parantumisen vuoksi.

Virkistysmahdollisuuksien parantumisesta hyötyisivät alueen asukkaat ja rantakiinteistöt. Hyödyistä mainitaan virkistyskalastus ja uintimahdollisuus sekä yleisen uimarannan virkistyskäyttöarvon nouseminen. Hankkeeseen liitetyt virkistyskäyttöä koskevat vaikutukset olisivat ilmeisen vähäisiä ja hyödyntäisivät vain pientä käyttäjäkuntaa. Merkittävänä hyötyjinä olisivat yksityiset ranta-alueiden huvilakiinteistöjen omistajat. Kokonaisuudessaan yleistä hyötyä palvelevat vaikutukset eivät ole niin laajoja, että hanketta voitaisiin pitää merkittävää yleistä etua edistävänä.

Siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus kuitenkin vastoin yllä esitettyä katsoisi päätöksen perustuvan vesilain 2 luvun 13 §:n soveltamiseen, valittajat ovat katsoneet, etteivät myöskään sen vaatimat edellytykset käyttöoikeuden myöntämiselle heidän omistamiin kiinteistöihin täyty.

Hankkeesta odotettavissa olevat hyödyt virkistyskäytölle ovat ilmeisen vähäiset ja vaikutuspiiriltään rajalliset. Hyödyt ovat sen laatuksia, etteivät ne ole rahallisesti mitattavissa, vaan perustuvat lähinnä toiveikkaisiin odotuksiin.

Hankkeessa tarvittavat käyttöoikeusalueet ovat yhteensä 65,4 ha. Valittajien osalta alueet ovat yhteensä 26,35 ha, mitä on pidettävä merkittävänä puuttumisena. Kun kysymys on perustuslain mukaisesta omaisuuden suojasta, olennaista ei ole omaisuuden laatu. Näin merkitystä ei olisi tullut antaa sille, käsittääkö alue kasvavaa metsää vai joutomaata. Päätöksessä tehty vertailu hankkeen ulkopuolelle jääviin tilojen pinta-aloihin on selvästi perusteetonta.

Suoritettu ympäristövaikutusten arviointi ei anna todellista kuvaa hankkeen ympäristölle aiheutuvista muutoksista ja haitoista. Viitaten muistion yhteydessä jätettyihin liitteisiin valittajat ovat toistaneet sen, mitä aikaisemmin on lausuttu arvioinnin laatijasta sekä Vuorusjärven linnustosta ja kasvillisuudesta.

Merkittävä puute ympäristövaikutusten arvioinnissa on se, ettei kulkuväyliä hankealueella ole merkitty eikä niiden rakentamisesta ja vaikutuksista ympäristölle ja yksityiselle omaisuudelle ole lausuttu mitään. Näitä koskevat määräykset olisivat hankkeen toteuttamistoimien ja aiheutuvien haittojen korvaamisvelvollisuuden kannalta välttämättömiä. Asia on jäänyt selvittämättä huolimatta siitä, että erään muun tahon jättämässä muistutuksessa siihen on kiinnitetty huomiota. Intressivertailu ei puolla luvan myöntämistä.

Valittajat ovat esittäneet vaihtoehtoista menettelyä. Muistutuksessaan valittajat ovat vedonneet vesilain 2 luvun 7 §:n säännökseen. Yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvan haitan välttämiseksi valittajat ovat vaihtoehtoisena menettelynä vedonneet hakemuksessa mainittuun tapaan veden laadun parantamiseen ilmastinten ja hapetinten avulla. Vastauksessa muistutukseen aluehallintovirasto on ilmoittanut, ettei se tutki vaihtoehtoisia menettelyjä hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vaikka menetelmät eivät ole lupahakemuksen perusteena, niitä koskevat käyttömahdollisuudet olisi kuitenkin tullut tutkia vedotun säännöksen soveltamisen kannalta ja mahdollisena perusteena hakemuksen hylkäämiselle. Valittajat ovat viitanneet siihen, mitä muistutuksessa on esitetty hankkeen haitallisista seuraamuksista

yleisille ja yksityisille eduille sekä vaihtoehtoisen menetelmän soveltuvuudesta haluttuun tarkoitukseen.

Päätöksen mukaan vuonna 2018 laaditut metsäarviot on päivitetty aluehallintovirastoon 7.3.2024 toimitetussa päivityksessä korvausarviossa metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutoksien perusteella vuoden 2023 tasoon. Päivityksestä kerrotusta ei ilmene, onko siinä otettu huomioon metsän vuotuista kasvua, minkä vaikutus noin viiden vuoden ajalta on merkittävä. Korvauspäätöksestä ei ilmene, mistä eristä korvausmäärät koostuvat. Korvauspäätös ei ole luotettava. Kunta on velvoitettava ennen hallinto-oikeuden päätöksen tekemistä teettämään maastokäyntiin perustuvan päivantasaisen päivityksen korvausarvioon, josta ilmenevät vettymisalueiden rajat ja korvaussumman jakautuminen maapohjaan puustoon ynnä muuhun korvattavaan.

Hakemuksessa kiinteistön [REDACTED] osalta korvaukseksi on esitetty 4 849 euroa, joka lähes kokonaan koostuu vettymishaitasta. Päätöksen mukainen korvaussumma on 6 156,33 euroa. Kiinteistön [REDACTED] osalta korvaukseksi on esitetty 6 252 euroa kokonaan vettymishaitasta. Päätöksen mukainen korvaussumma on 7 934,13 euroa.

Hakemuksesta poiketen päätöksessä on katsottu, että korvaus maapohjaan kohdistuvasta edunmenetyksestä on maksettava puolitoistakertaisena kaikilta niiltä alueilta, joissa peruskuivatussyvyys poistuu kokonaan, eli joiden vettymishaittaluokka on hakemuksen mukaan 100 %. Metsäarvioissa vuonna 2018 mänty- ja kuusitukin hinnaksi on merkitty 47,00 - 52,78 euroa/m³ ja koivutukin 33,46 - 33,53 euroa/m³. Tämän päivän hinta mäntytukille on enimmillään noin 82,00 euroa/m³, kuusitukille noin 83 euroa/m³ ja koivutukille noin 67 euroa/m³. Kun näiden korotusperusteiden lisäksi otetaan huomioon puun vuotuinen kasvu, päätöksen mukainen korvausmäärien korotus ei ole riittävän suuri.

Valittajat itse ovat yrittäneet hankkia korvausarvion päivityksen siinä onnistumatta käytettävissä olleen lyhyen ajan vuoksi. Tämän vuoksi he ovat pyytäneet, että hallinto-oikeus varaa heille mahdollisuuden valitusajan jälkeen täydentää valitustaan mahdollisesti hankkimallaan korvausarviolla.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Ilmajoen ja Laihian kunnissa sekä Kurikan kaupungissa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kurikan kaupungille, Laihian kunnalle, Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Laihian kunnan

ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

██████████ on vastineen antajana esittänyt hakemuksen hylkäämistä ja todennut muun ohella, että hakemuksessa esitetty suunnitelma ei tule toimimaan. Kalajaisjärven syvänteen ja koko järven vesimassa aiheuttaa niin suuren vastapaineen, ettei vesi tule virtaamaan suunnitellussa putkessa ainakaan Kalajaisjärven suuntaan. Ilmastus on toteutettava ilmastuslaitteilla. Korvauslaskelmat eivät vastaa tämän hetken ja tulevaisuuden tilannetta.

Aluehallintovirasto on antanut lausunnon.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vesilain valvontaviranomainen on katsonut, ettei ELY-keskuksella ole tarvetta antaa asiasta vastinetta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole tarvetta antaa asiasta vastinetta.

Laihian kunta on ilmoittanut, ettei se näe tarpeelliseksi antaa vastinetta asiassa.

Ilmajoen kunta hakijana on vastineessaan esittänyt valituksen hylkäämistä. Kunta on vastustanut valittajien vaatimusta korvaussummien korottamisesta valituksessa esitetyllä tavalla, koska se ei perustu korvauslaskelmiin. Vaatimus aluehallintoviraston päätöksestä johtuvien hallinto-oikeuden käsittelykulujen korvaamisesta ei perustu normaaleihin käytäntöihin, joten sitä on pidettävä perusteettomana.

Päätös on tehty aluehallintovirastossa lainsäädännön oikeaan tulkintaan perustuen; myönnetty käyttöoikeus ei sanottavasti muuta olosuhteita valittajien omistamilla alueilla, jotka tällä hetkellä ovat metsätaloudellisesta näkökulmasta suurelta osin joutomaata. Edellä mainitut maat säilyvät valittajien omistuksessa. Hankealueen ympäristöä ja olosuhteita on arvioitu useamman henkilön toimesta ja varsin kattavasti.

Hankealueen kulkuväyliä ei ole merkitty aluehallintovirastolle lähetettyyn hakemukseen. Hankkeessa tehtäviä toimenpiteitä voidaan suurelta osin verrata metsätaloustoimiin tarvittavaan kulkemiseen kiinteistöillä, koska muun muassa hankkeessa tarvittava maarakentaminen on suhteellisen vähäistä. Hakija on sitoutunut korvaamaan mahdolliset alueella kulkemisesta aiheutuvat haitat.

Lupakäsittelyissä ei ole mahdollista arvioida menettelyjä tai toimenpiteitä, joita ei ole hakemuksessa haettu.

Hankkeessa kiinteistöille vuonna 2018 lasketut menetykset on päivitetty vuoden 2023 tasoon metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutoksien perusteella. Metsätilan hinta, joka sisältää metsän pohjan ja puuston, kuvaa

lähinnä metsän pääoman tuottoa. Pääoman tuotto perustuu puusta saatavaan hintaan, metsänhoidon kustannuksiin ja korkotasoon pitkällä aikavälillä. Metsän hinta ei kuitenkaan huomioi lyhyen aikavälin puun myyntihinnan muutosta, jolloin päivityksessä on käytetty myös kantohintojen muutosta. Toisaalta kantohintojen muutos ei kuvaa metsänhoidon kustannusten ja korkotason muutosta. Täten päivitys on tehty käyttämällä sekä metsätilojen hintojen että kantohintojen muutosta vuosina 2018-2023. Molempien hintojen painoarvoksi on arvioitu 50 %. Tietolähteenä on Maanmittauslaitoksen kauppahintatilasto (rakentamattomat metsätilat 2-5 ha, Etelä-Pohjanmaa, hintojen keskiarvo) ja kantohintatilasto (Luke, pystypuun kauppa, kaikki puulajit ja hakkuutavat, Etelä-Pohjanmaa). Muutuskertoimeksi saatiin 1.1723 (metsätilat 1,1172, kantohinnat 1,2275).

Puuston vuotuista kasvua ei ole huomioitu laskelmissa. Etelä-Pohjanmaan metsien metsä- ja kitumaan vuotuinen kasvu olisi n. 5,1 m³/ha/vuosi (LUKE 2025), joutomailla kasvu on määritelmän mukaisesti alle 1 m³/ha/vuosi. Korvaussummien määrittelyn kannalta käsittelyn venyminen on ongelmallista. Vuosittaisen kasvun huomioon ottaminen korjauskerrointa käyttämällä voisi olla tarkoituksenmukaisin tapa oikaista haittojen korvaussummia, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Vettymisalueiden rajat ja korvaussummien jakautuminen on esitetty hakemuksessa, ja niitä on esitetty alueen maanomistajille käyttöoikeussopimuksista neuvoteltaessa. Aluehallintovirasto on lisäksi korottanut korvaussummia niiltä osin, kuin alueita jäisi rakenteiden alle.

Valittajat ovat vastaselityksessään muun ohella esittäneet, että hankkeessa kiinteistöille vuonna 2018 lasketut menetykset on päivitetty vuoden 2023 tasoon metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutoksien perusteella. Päivityksessä ei ole otettu huomioon päivitysaikaista metsän kasvua, mikä kunnan vastineessa myönnetään ja esitetään, että kasvun huomioon ottaminen korjauskerrointa käyttämällä voisi olla tarkoituksenmukaisin tapa oikaista haittojen korvaussummia, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Valittajat ovat vaatineet kasvun huomioon ottamista vuodesta 2018 aluehallintoviraston päätöksen antopäivään 22.10.2024 saakka. Vastaselityksen liitteenä on Metsänhoitoyhdistys Lakeuden hinnasto puutavaralajien kantohinnoista vuodelta 2024. Valittajat katsovat metsänpohjan arvon olevan tuoreella kangasmaalla 680 euroa/ha, kuivahkolla kangasmaalla 200 euroa/ha, kuivalla kangasmaalla 330 euroa/ha ja joutomaalla 50 euroa/ha.

Ilmajoen kunnan vastineessa esitetään, että vettymisalueiden rajoja ja korvaussummien jakautumista olisi esitetty alueen maanomistajille käyttöoikeussopimuksista neuvoteltaessa. Valittajien osalta näin ei kuitenkaan ole tapahtunut, ja rajat ja korvaussummien jakautuminen on jäänyt heille epäselväksi.

Yhteisinä asianhoitokuluina valittajat ovat vaatineet muistutuksesta aluehallintovirastossa 1 248,06 euroa ja valituksesta hallinto-oikeudessa 4 625,75 euroa eli yhteensä 5 873,81 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin

mukaisine viivästyskorkeineen alkaen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta.

Valittajat ovat vedonneet asianhoitokuluvaatimuksen osalta vesilain 13 luvun 11 §:n 1 momenttiin sekä lunastuslain 11 luvun 82 §:n 1 momenttiin. Hallinto-oikeutta koskevan kuluvaatimuksen osalta valittajat ovat todenneet, että kunta on korvausvelvollinen myös oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvun 95 §:n 1 ja 2 momenttien perusteella. Valittajat eivät ole osallistuneet hankkeen vireille saattamiseen, vaan ovat joutuneet toimenpiteiden kohteeksi ilman omaa myötävaikutusta. Edunvalvonta on ollut tarpeellista ja asiamiehen käyttö perusteltua. Tämän vuoksi olisi kohtuutonta, että valittajat itse joutuisivat vastaamaan oikeutensa valvomisesta aiheutuneista kustannuksista.

Ilmajoen kunnalle on varattu tilaisuus lausua valittajien vastaselityksessä esittämistä oikeudenkäyntikuluvaatimuksista. Ilmajoen kunta on esittänyt muun ohella, että vaatimusta aluehallintoviraston päätöksestä johtuvien hallinto-oikeuden asianhoitokulujen korvaamisesta on pidettävä perusteettomana. Korvaus ei perustu normaaleihin käytäntöihin. Lisäksi valitus perustuu osin valittajan virheellisiin käsityksiin hankkeen sisällöstä tai siinä tehtyjen selvitysten luonteesta. Edellä mainittu on ollut omiaan pitkittämään asian käsittelyä.

Valittajille on lähetetty tiedoksi Ilmajoen kunnan vastine.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valituksen enemmälti hyläten kumoaa aluehallintoviraston päätöksen kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] määrättyjen käyttöoikeuksien ja käyttöoikeuskorvausten osalta ja palauttaa asian näiltä osin Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Lupa- ja valvontaviraston tulee asiaa uudelleen käsitellessään ottaa huomioon hallinto-oikeuden ratkaisun perusteluissa mainitut syyt.

2. Hallinto-oikeus hylkää [REDACTED] ja [REDACTED] vaatimuksen velvoittaa Ilmajoen kunta korvaamaan valittajien kulut aluehallintovirastossa ja oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettavat oikeusohjeet

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Saman pykälän 4 momentin mukaan hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen siten kuin 2 luvussa säädetään tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään.

Vesilain 2 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan hakijalle voidaan myöntää käyttöoikeus toiselle kuuluvaan alueeseen sillä olevine rakennuksineen tai muine rakennelmineen, jos alue on toteutettavan vesitaloushankkeen vuoksi tarpeen:

- 1) laitetta, rakennusta tai muuta rakennelmaa sekä niiden käyttöä ja kunnossapitoa varten;
- 2) uuden 1 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen vesialueen tai uuden uoman pohjaksi;
- 3) poistettavan maan sijoittamiseksi; tai
- 4) yleisen tai yksityisen edun suojaamiseksi tarvittavaa laitetta tai rakennelmaa sekä niiden käyttöä ja kunnossapitoa varten.

Saman pykälän 2 momentin mukaan käyttöoikeus toisen alueeseen tai rakennelmaan voidaan myöntää, jos:

- 1) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetty edellytykset vesitaloushankkeelle täyttyvät; ja
- 2) hakija hallitsee omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta tarvittavasta alueesta, tai jos kysymys on hakijalle ja muille yhteisesti kuuluvasta alueesta, toimenpiteen kohteeksi joutuva alue ei ole sanottavasti suurempi kuin hakijan osuus yhteisestä alueesta.

Saman pykälän 3 momentin mukaan käyttöoikeutta ei kuitenkaan voida myöntää, jos:

- 1) oikeus kohdistuu vähäistä laajempaan alueeseen ja siitä aiheutuu huomattavaa haittaa alueen omistajan mahdollisuudelle käyttää oikeuden kohteena olevaa aluetta hyväkseen; tai
- 2) oikeus kohdistuu laajuudeltaan vähäiselle alueelle estäen alueen omistajaa käyttämästä oikeuden kohteena olevaa aluetta hyväkseen ja tästä aiheutuu huomattavaa haittaa alueen omistajan muun alueen tai omaisuuden käyttämiselle.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää rahaa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon:

- 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet;
- 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä
- 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 13 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan hankkeesta vastaava on velvollinen korvamaan tämän lain tai siihen perustuvan luvan nojalla suoritetusta tai suoritettavasta toimenpiteestä aiheutuvan edunmenetyksen tämän luvun mukaisesti, jos edunmenetyksistä aiheutuu:

- 1) luvan mukaisesta vesitaloushankkeesta;
- 2) oikeudesta käyttää tai lunastaa toiselle kuuluvaa omaisuutta.

Vesilain 13 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan jollei muualla tässä laissa toisin säädetä, 1 §:ssä tarkoitettuna edunmenetyksenä korvataan:

- 1) edunmenetyksistä, jotka aiheutuvat tämän lain nojalla myönnetystä käyttöoikeudesta tai oikeudesta lunastaa omaksi kiinteää tai irtainta omaisuutta;
- 2) kiinteän tai irtaimen omaisuuden tai sen osan muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä aiheutuva menettäminen, vahingoittuminen tai huononeminen, omaisuuden käytön estyminen tai vaikeutuminen, sen tuoton vähentyminen, edellä mainituista seikoista aiheutuva arvon aleneminen sekä omistusoikeuteen perustuvan muunkin varallisuusarvoisen edun menettäminen mukaan lukien omaisuuden siirtämisestä ja toisenlaiseksi muuttamisesta koituvat kustannukset;
- 3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua edunmenetyksestä johtuva, samalle omistajalle kuuluvan muun kiinteän tai irtaimen omaisuuden käyttöarvon väheneminen tai arvon alentuminen tai rakennuksen tai muun omaisuuden siirtämisestä tai uudelleen rakentamisesta koituvat kustannukset;---

Vesilain 13 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan edellä 9 §:n 1 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettua edunmenetyksestä on määrättävä täysi korvaus, jollei 4 momentista tai 12 §:stä muuta johdu. Korvaus kiinteän omaisuuden tai siihen kuuluvan osan luovuttamisesta tai kiinteään omaisuuteen perustetusta käyttöoikeudesta on määrättävä siten kuin kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Saman pykälän 4 momentin mukaan korvaus maapohjaan ja sillä oleviin rakennuksiin, rakennelmiin ja laitteisiin kohdistuvasta edunmenetyksestä on määrättävä puolitoistakertaisena, jos se aiheutuu oikeudesta lunastaa, ottaa pysyvään käyttöön tai muuttaa vesialueeksi toiselle kuuluva maa-alue. Myös korvaus perustetusta käyttöoikeudesta vesivoimaan tai menetetyistä vesivoimista on määrättävä puolitoistakertaisena. Ojaa, vesijohtoa, vedenottamoita tai viemäriä varten tarvittavan alueen käyttö- tai lunastusoikeudesta aiheutuva edunmenetyksistä korvataan kuitenkin siten kuin 1 momentissa säädetään.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Asiassa saatu selvitys

Ilmajoen kunta on hakenut vesilain mukaista lupaa Ilmajoen kunnassa sijaitsevan Kalajaisjärven kunnostamiseen järven tilan parantamiseksi.

Valituksenalaisella aluehallintoviraston päätöksellä on myönnetty Ilmajoen kunnalle lupa Kalajaisjärven kunnostamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin. Kalajaisjärven syvänteeseen johdetaan putkella lisävedtä. Kalajaisjärven valuma-alueelle rakennetaan lisäveden varastoimiseksi ja johtamiseksi tarpeellisia ojitusratkaisuja sekä pohja- ja säätöpatoja ja kuivatusojia. Vuorusjärven alueen kuivatusoloja ennallistetaan nostamalla kuivatustasoa tasoon N2000 + 136,55 m (noston suuruus 50 cm). Aluehallintovirasto on myöntänyt Ilmajoen kunnalle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin maa- ja vesialueisiin sekä määrännyt Ilmajoen kunnan maksamaan hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä ja myönnetystä oikeudesta käyttää toiselle kuuluvaa omaisuutta lupamääräyksestä 20 ilmenevät korvaukset.

Kalajaisjärvi sijaitsee Ilmajoen kunnan länsiosassa Nopankylässä, Kurikan kaupungin rajalla. Kalajaisjärvi kuuluu Nenättömänluoman valuma-alueeseen (42.037). Järvi laskee Nenättömänluomaa pitkin noin 18 km päässä sijaitsevaan Kyrönjokeen. Kalajaisjärven valuma-alueen koko on 352–493 ha. Epätarkkuus johtuu Vuorusjärven alueesta, josta suuremman valuman aikoina tulee vettä myös Kalajaisjärveen, mutta pienen valuman aikoina Vuorusjärven alueen kuivatusvedet johdetaan Närpiönjoen valuma-alueelle. Kalajaisjärven valuma-alueen järvisyys on noin 9,5 %. Kalajaisjärven valuma-alue on suurimmaksi osaksi metsää (65 %) ja suota (21 %). Järven pinta-ala on 29 ha, tilavuus 980 000 m³, keskisyvyys 3,5 m ja syvänteen maksimisyvyys 8,2 m. Rantaviiva on 3,3 km pitkä. Kalajaisjärven vesienhoitolain mukaista ekologista ja kemiallista tilaluokkaa ei ole määritetty sen pienen koon vuoksi.

Hankkeessa johdetaan osa Kalajaisjärveen laskevan Kairoonojan vedestä 420 m pitkällä putkella suoraan Kalajaisjärven syvänteeseen järven pohjanläheisen kerroksen happipitoisuuden parantamiseksi. Putkeen tarvittavan riittävän virtaaman aikaansaamiseksi Kalajaisjärven yläpuolista Vuorusjärven aluetta käytetään vesivarastona, johon kerätään vettä keväällä ja syksyllä varastoon. Hankkeessa kaivetaan neljä kuivatusojaa (kuivatusojat 1-4), joiden yhteenlaskettu pituus on 2 530 m ja kaivettavien ojamassojen määrä yhteensä noin 7 050 m³.

Hakemuksessa vuonna 2018 lasketut haitta- ja korvauslaskelmat on esitetty kiinteistökohtaisesti. Hakemusta on täydennetty metsätilojen kauppahintojen ja kantohintojen muutosten perusteella vuoden 2023 tasoon päivitettyillä korvausarvioilla. Valituksenalaisen aluehallintoviraston päätöksen

lupamääräyksen 20 mukaan kertakaikkinen korvaus vettymishaitasta ja rakenteiden alle jäävästä alueesta on yhteensä 72 256,60 euroa.

Hakemus sisältää 24.4.2019 päivätyn raportin ”Kalajaisjärven tilan parantaminen – hankkeen vaikutukset yläpuolisen Vuorusjärven luonnonolosuhteisiin”. Raportin mukaan selvityksen maastotyöt ja raportin on laatinut osana virkatyötään Ilmajoen kunnan ympäristöinsinööri. Selvityksen tekijällä on ekologian alan koulutus (FM, ymp.biol). Kohteelle on tehty maastokäynnit 5.5.2017, 16.5.2017 ja 20.8.2017 sekä 21.8.2017. Selvityksissä on tehty yleispiirteisiä linnustohavaintoja, selvitetty umpeenkasvaneen järven kasvillisuutta ja kasvillisuusvyöhykkeet sekä suoritettu viitasammakon kutuaikaista kuuntelua.

Raportissa esitetään veden pinnan noston vaikutuksina Vuorusjärven luonnonolosuhteisiin muun muassa, että linnusto saattaa jonkin verran kärsiä vedenpinnan noston vaikutuksista siihen saakka, kunnes kasvillisuus on vakiintunut uusiin olosuhteisiin. Pesimälajeista töyhtöhyppä ja liro saattavat olla herkimpiä vedenkorkeuden vaihtelulle. Kurkien ja joutsenten elinolosuhteiden kannalta muutokset eivät todennäköisesti ole niin merkittäviä tai pesintä- ja ravinnonsaantiolosuhteet voivat jopa parantua. Todennäköisesti Vuorusjärvi säilyisi monipuolisena pesimäalueena vielä vedenpinnan noston jälkeenkin. Vuorusjärven keskusta-alue on alueella havaittujen viitasammakoiden pääelinympäristöä. Ensimmäisinä vuosina vedenpinnan noston jälkeen lajin elinolosuhteet voivat hetkellisesti parantua avoimen veden lisääntyessä, mutta suokasvillisuuden nopea elpyminen todennäköisesti palauttaa tilanteen nykytilannetta vastaavaksi jo muutaman kasvukauden aikana. Vedenpinnan noston merkittävin vaikutus kohdistuu Vuorusjärven etelä- ja lounaisosan sararämealueeseen, joka on hieman muuta aluetta kuivempaa. Matalien mätäspintojen kasvilajit tulevat todennäköisesti taantumaan ja märkyyttä sietävät lajit runsastuvat. Rämealueen männyt saattavat kuolla vedenpinnan noston seurauksena ja matalat kalvakkarahkasammalmättäät todennäköisesti häviävät.

Raportin yhteenvedon mukaan Vuorusjärven hankealue on lähinnä oligo- tai mesotrofinen vedenpinnan laskun seurauksena soistunut järvalue. Järven kasvillisuus on umpeenkasvun myötä kehittynyt muistuttamaan erityisesti luonnontilaisia sara- ja lyhytkorsinevoja. Suotyypit ja kasvillisuus ovat alueen syntyhistoriasta johtuen melko monipuolisia. Uhanalaisia kasvilajeja alueelta ei löytynyt. Hankealueella tavataan useita Etelä-Suomessa tai Suomessa uhanalaisluokiteltuja suotyyppisiä. Vuorusjärvellä pesii melko monipuolinen kahlaajalinnusto, sillä alue tarjoaa monipuolisen pesimäympäristön ja todennäköisesti myös runsaasti ravintoa lintulajeille. Silmälläpidettävistä lajeista (NT) liro ja taivaanvuohi pesivät alueella. Raportin mukaan Vuorusjärvellä elää havaintojen perusteella hyvin elinvoimainen viitasammakkokanta. Kutu- ja todennäköisesti pääasiallinen pesimäalue on järven keskusta-alueella, jossa on rimpisyyttä ja pienialaisia avoimen veden alueita.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Valituksessa esitetyn hakemuksen puutteellisuuden Vuorusjärven linnustoa ja kasvillisuutta koskevan selvityksen osalta hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksessa esitetty selvitys hankkeen vaikutuksista kyseisen alueen linnustoon ja kasvillisuuteen on ollut riittävä lupaharkintaa varten.

Valittajat ovat esittäneet Kalajaisjärven tilan parantamisen vaihtoehtoiseksi menetelmäksi ilmastinten tai hapetinten käyttöä. Hallinto-oikeus toteaa, että vesitalousluvan myöntämisen edellytykset harkitaan aluehallintovirastolle esitetyn hakemussuunnitelman mukaiselle hankkeelle. Näin ollen tämän lupasian yhteydessä voidaan tutkia luvan myöntämisen edellytykset vain sen hankkeen osalta, jolle lupaa on haettu. Tämän vuoksi aluehallintoviraston on tullut jättää tutkimatta valittajien muistutuksessaan esittämät vaihtoehtoiset menetelmät. Siten hallinto-oikeus hylkää valittajien esittämän vaatimuksen vaihtoehtoisten menetelmien tutkimisesta.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla lupa myönnetään vesitaloushankkeelle, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytyksiä arvioidaan siten hyöty-haitta-vertailun eli intressivertailun perusteella.

Hanke parantaa Kalajaisjärven tilaa kohentamalla järven happipitoisuutta ja veden laatua. Samalla se edistää järven virkistyskäyttömahdollisuuksia, kuten uintia ja kalastusta. Näitä vaikutuksia voidaan pitää pääosin yksityiselle edulle koituvina hyötyinä. Kalajaisjärven tilan paranemisesta muodostuu hyötyä myös yleisen uimarannan käytölle. Lisäksi yleiselle edulle hankkeesta saatavana hyötynä on pidettävä Vuorusjärven ennallistamista, jonka seurauksena Vuorusjärvi muuttunee vesistöksi. Avoimen vesipinnan mahdollisesta syntymisestä hyötyvät vesilinnut, kahlaajat ja viitasammakko. Myös metsästyismahdollisuudet lisääntyvät avoimen vesipinnan johdosta.

Hanke aiheuttaa yksityiselle edulle koituvana haittana maa-alueen jäämisen veden pinnan tai rakenteiden alle ja vettymisen sekä yhden vapaa-ajan kiinteistön talousvesikaivon tuhoutumisen.

Hallinto-oikeus arvioi, että hankkeella aluehallintoviraston päätöksen mukaisesti toteutettuna ei ennalta arvioiden ole huomattavia haitallisia vaikutuksia linnustolle, kasvillisuudelle eikä muulle eliöstölle.

Hallinto-oikeus katsoo edellä todetun perusteella, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatavaa hyötyä voidaan pitää huomattavana verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Lisäksi hallinto-oikeus katsoo, että vaikka Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi palautetuille kiinteistöille määrättäviä korvauksia tulnaisiin korottamaan niitä uudelleen Lupa- ja valvontavirastossa käsiteltäessä, yleisille tai yksityisille eduille saatavaa hyötyä voidaan tästä huolimatta pitää huomattavana verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Näin ollen luvan myöntämisen vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaiset edellytykset lupapäätöksen mukaiselle hankkeelle ovat olemassa. Siten aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen ei ole syytä luvan myöntämisen edellytyksiin liittyvien valitusperusteiden johdosta.

Valituksessa on esitetty, että edellytykset pysyvän käyttöoikeuden myöntämiseksi hankkeeseen tarvittaviin alueisiin olisi tullut arvioida vesilain 2 luvun 13 a §:n perusteella.

Pääsäännön mukaan hakijalle voidaan vesilain 2 luvun 13 §:n 1 momentista ilmenevästi myöntää käyttöoikeus toiselle kuuluvaan alueeseen sillä olevine rakennuksineen tai muine rakennelmineen, jos alue on toteutettavan vesitaloushankkeen vuoksi tarpeen. Pykälän 2 momentin mukaan käyttöoikeus toisen alueeseen voidaan myöntää, jos vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyt edellytykset vesitaloushankkeelle täyttyvät ja hakija hallitsee omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta tarvittavasta alueesta. Käyttöoikeutta ei kuitenkaan pykälän 3 momentin mukaan voida myöntää, jos oikeus kohdistuu vähäistä laajempaan alueeseen ja siitä aiheutuu huomattavaa haittaa alueen omistajan mahdollisuudelle käyttää oikeuden kohteena olevaa aluetta hyväkseen.

Hankkeessa tarvittavat käyttöoikeusalueet veden alle jäävien maa-alueiden osalta ovat yhteensä 62,4 hehtaaria ja rakenteiden alle jäävien alueiden osalta yhteensä 3,2 hehtaaria eli yhteensä 65,6 hehtaaria. Aluehallintoviraston päätöksen perustelujen mukaan hakijalla on sopimusteitse pysyvät käyttöoikeudet yhteensä 37,7 hehtaariin hankkeessa tarvittavista alueista. Hallinto-oikeus katsoo, että hakija hallitsee sopimusteitse saadun pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta hankkeessa tarvittavasta alueesta ja että vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyt edellytykset vesitaloushankkeelle täyttyvät. Hakijalle myönnettävä käyttöoikeus kohdistuu vesilain 2 luvun 13 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vähäistä laajempaan alueeseen. Kun alueet ovat metsäarvioissa luokiteltu pääosin joutomaaksi, siitä ei kuitenkaan voida katsoa aiheutuvan huomattavaa haittaa alueen omistajien mahdollisuudelle käyttää oikeuden kohteena olevia alueita hyväkseen. Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus katsoo, että edellytykset pysyvän käyttöoikeuden myöntämiseksi hankkeeseen tarvittaviin alueisiin ovat vesilain 2 luvun 13 §:n perusteella olemassa. Pysyvän käyttöoikeuden myöntämisen edellytyksiä ei siten ole tullut arvioida vesilain 2 luvun 13 a §:n perusteella.

Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla aluehallintovirastossa sekä Ilmajoen ja Laihian kunnissa ja Kurikan kaupungissa sekä varattu asianosaisille tilaisuus muistutusten ja vaatimusten tekemiseen hakemuksen johdosta viimeistään 24.11.2021.

Hakija on aluehallintoviraston pyynnöstä 7.3.2024 toimittamassaan täydennyksessä päivittänyt vuoden 2018 metsäarvioihin perustuvat korvausarviot muun ohella valittajien kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] osalta vuoden 2023 tasoon. Aluehallintoviraston asiakirjoista ei ilmene, että valittajia olisi kuultu päivitettyjen korvausarvioiden johdosta. Hallinto-oikeus toteaa, että ennen asian ratkaisemista aluehallintoviraston olisi

hallintolain 34 §:n 1 momentti huomioon ottaen tullut varata kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] omistajille tilaisuus tulla kuulluksi hakijan täydentämästä korvausarviosta. Koska aluehallintovirasto ei ole näin menetellyt, asiassa on tapahtunut kuulemisvirhe.

Valituksessa on esitetty korvausten osalta puutteita, joiden vuoksi valituksenalaisessa päätöksessä määrättyjä korvauksia ja niiden arviointia on tarkistettava valittajien omistamien kiinteistöjen osalta. Niiden kiinteistöjen omistajien osalta, jotka eivät ole valittaneet päätöksestä, katsotaan tyytyneen päätöksessä määrättyyn korvausratkaisuun.

Aluehallintovirasto on myöntänyt vesilain mukaiset pysyvät käyttöoikeudet hankkeessa tarvittaviin alueisiin sekä määrännyt hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä ja myönnetystä oikeudesta käyttää toiselle kuuluvaa omaisuutta lupamääräyksestä 20 ilmenevät korvaukset. Myönnettyistä käyttöoikeuksista ja edunmenetyksistä määrättyjen korvausten perusteena ovat tiedoksiannettuun hakemukseen liitetyt metsäarviot ja korvauskartat sekä hakemuksen tiedoksiannon jälkeen toimitetut päivitetty korvauslaskelmat. Korvauslaskelmissa kiinteistöjen vahinkoalueet on yksilöity metsäarviokarttojen metsäkuvioita vastaavin numeroin. Kiinteistöjen metsäarvioista ei kuitenkaan ilmene vahinkoalueiden sijoittuminen metsäkuvioilla. Korvauskartoilla on osoitettu nykyinen kuivatussyvyys ja tuleva kuivatussyvyys, täysi kuivatussyvyys, rakenteiden alle jäävät alueet ja kuivatettu alue. Korvauskartoilla ei kuitenkaan ole osoitettu metsäkuvioiden sijaintia eikä korvauslaskelmassa yksilöityjä vahinkoalueita. Hallinto-oikeus katsoo, että kiinteistönomistajille maksettavaksi määrättyjen korvausten riittävyttä suhteessa kiinteistöille aiheutuviin vahinkoihin ei voida todeta näiden selvitysten perusteella.

Hakemuksen suunnitelman ”Toimenpiteiden työselostukset” kohdassa 7 on esitetty kulkuväylistä, että kullekin padolle tehdään työnaikainen traktorilla ajettava ajoura raivaamalla tarvittavat puut. Hakija on hallinto-oikeudelle valituksesta antamassaan vastineessa esittänyt, että hankkeessa tehtäviä toimenpiteitä voidaan suurelta osin verrata metsätaloustoimiin tarvittavaan kulkemiseen kiinteistöillä. Valituksessa on esitetty, että kulkuväyliä hankealueella ei ole merkitty eikä niiden rakentamisesta ja vaikutuksista ympäristölle ja yksityiselle omaisuudelle ole lausuttu valituksenalaisessa päätöksessä. Määräykset hankkeen toteuttamistoimien ja aiheutuvien haittojen korvaamisvelvollisuudesta ovat välttämättömiä.

Hallinto-oikeus näiltä osin, että hankkeen toteuttamiseksi tarvittavat kulkureitit sekä mahdollisesti tarvittavat käyttöoikeudet ja aiheutuvat edunmenetykset on selvitettävä hakemuksessa ja ratkaistava luvassa. Hakemus on puutteellinen hankkeen toteuttamiseksi tarvittavien, valittajien kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] sijoittuvien kulkureittien osalta. Mikäli kulkureiteistä ei sovita, on lupaa täydennettävä kyseisten kiinteistöjen alueiden osalta määräämällä hankkeen toteuttamiseksi tarvittavista kulkureiteistä ja niiden käyttöoikeuksista sekä näistä aiheutuvien menetysten korvaamisesta.

Asian käsittelyssä tapahtunut kuulemisvirhe ja hakemuksen puutteellisuus huomioon ottaen aluehallintoviraston päätös on kumottava ja asia palautettava Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi kiinteistöihin [REDACTED] ja [REDACTED] kohdistuvien käyttöoikeuksien ja kuivatushyödyn menetyksen tarkempaa selvittämistä varten ja näiden kiinteistöjen osalta määrättyjen korvausten mahdollista korottamista varten.

Asiaa uudelleen käsitellessään Lupa- ja valvontaviraston on varattava hakijalle tilaisuus täydentää hakemustaan. Hakemukseen on liitettävä vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen (1560/2011) 2 §:n 2 momentin kohdassa 6 ja saman asetuksen 15 §:ssä säädetty sisältövaatimukset täyttävä selvitys kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] alueista, joille hankkeesta aiheutuu vahinkoa tai haittaa, sekä edellä mainittujen kiinteistöjen alueista, joihin hakija pyytää käyttöoikeutta ja esitys vesilain 13 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentin mukaisista korvauksista. Laskentaperusteet, vahinko- ja käyttöoikeusalueet sekä niiden pinta-alat on yksilöitävä kartalla ja korvauslaskelmassa vahinkokuvioittain ja korvauslajeittain, ottaen huomioon myös korvauksen puolitoistakertaisuus vesilain 13 luvun 11 §:n 4 momentissa tarkoitettujen korvausten osalta.

Lupa- ja valvontaviraston tulee asiaa uudelleen käsitellessään kuulla asianosaisia ja sen jälkeen ratkaista asia uudelleen edellä sanotulta osin.

2. Kulu- ja oikeudenkäyntikuluvaatimukset

Vesilain 11 luvun 23 §:n 1 momentin mukaan asianosaiset vastaavat omista kuluistaan lupaviranomaisessa. Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisella on oikeus saada korvaus kuluistaan, jos hänen on ollut tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin osoittaakseen, että hänelle aiheutuu hankkeesta korvattavaa edunmenetystä, tai jos kulujen korvaamiseen on muutoin erityistä syytä.

Valittajien esittämässä asianhoitokuluvaatimuksessa on kysymys valittajille hakemuksen johdosta muistutuksen tekemisestä aluehallintovirastossa aiheutuneista kuluista, eikä lunastuslain 11 luvun 82 §:n 1 momentissa tarkoitetuista kuluista. Hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole esitetty erityistä syytä vesilain 11 luvun 23 §:n 1 momentin pääsäännöstä poikkeamiselle. Näin ollen valittajien vaatimus aluehallintovirastossa aiheutuneiden kulujen korvaamisesta on hylättävä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asian laatu huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että asian lopputuloksesta huolimatta ei ole kohtuutonta, että valittajat joutuvat itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Ilmajoen ja Laihian kunnanhallitusten sekä Kurikan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **2.7.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pertti Piippo ja Pirjo Joutsenlahti sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö.

Esittelijä Maria Ingerström

Asiaa ratkaistaessa on toimitettu äänestys. Jäsenen äänestyslausunto on päätöksen liitteenä.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

[REDACTED] ja [REDACTED]
 Prosessiosoite: Asianajaja [REDACTED]

Jäljennös maksutta

Ilmajoen kunta

Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Laihian kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Ilmajoen kunnanhallitus

Kurikan kaupunginhallitus

Laihian kunnanhallitus

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kalatalousviranomainen

[REDACTED]

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

Liite Vaasan hallinto-oikeuden
päätökseen 26.5.2026 nro 670/2026

Äänestyslausunto

Hallinto-oikeustuomari Pirjo Joutsenlahti:

Siltä osin kuin valituksen enemmälti hyläten aluehallintoviraston päätös on kumottu kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] määrättyjen käyttöoikeuskorvausten osalta ja asia on palautettu näiltä osin Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi, olen samaa mieltä kuin hallinto-oikeuden enemmistö. Toisin kuin hallinto-oikeuden enemmistö en kumoa aluehallintoviraston päätöstä kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED] määrättyjen käyttöoikeuksien osalta ja palauta asiaa tältä osin Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Siltä osin kuin [REDACTED] ja [REDACTED] vaatimus velvoittaa Ilmajoen kunta korvaamaan valittajien kulut aluehallintovirastossa ja oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa on hylätty, olen samaa mieltä kuin hallinto-oikeuden enemmistö.

Perustelut

Valituksen perusteluissa esitetyn kulkuväylien merkitsemisen hankealueella osalta katson, että valituksenalaisessa aluehallintoviraston päätöksessä annettua lupamääräystä 15, jonka mukaan luvan saajalla on töiden toteuttamiseksi ja rakenteiden kunnossapitämiseksi oikeus rakentaa välttämättömiä työmaateitä maanomistajien kanssa erikseen sovittaviin paikkoihin, ja ennakoimattomasta edunmenetyksestä annettua lupamääräystä 22 on pidettävä riittävinä. Vesilain 2 luvun perusteella ei voida myöntää käyttöoikeutta kysymyksessä oleviin kulkureitteihin.

Perusteluista muilta osin olen samaa mieltä kuin hallinto-oikeuden enemmistö.

Vakuudeksi

Maria Ingerström

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/ #